

***Tahdon tyttäret:
Etnografinen tutkimus naisille suunnatusta varautumis- ja
turvallisuuskoulutuksesta Suomessa***

Linda Hart, VTT, yliopisto-opettaja

Sosiaalitieteiden laitos, Turun yliopisto

[linda.hart \(a\) utu.fi](mailto:linda.hart@utu.fi) (ma.); [linda.hart \(a\) alumni.helsinki.fi](mailto:linda.hart@alumni.helsinki.fi)

Pelastustoimen tutkijatapaaminen, Pelastusopisto, Kuopio 7.6.2018

Turun yliopisto
University of Turku

Alkava väitöksen jälkeinen tutkimus: tutkimussuunnitelman esittelyä

- Millaista (kansalais)toimintaa on naisille tarjottava valmius- ja turvallisuuskoulutus Suomessa?
- Mikä motivoi suomalaisia naisia osallistumaan nais erityyiseen vapaa-ajalla tapahtuvaan valmius- ja turvallisuuskoulutukseen?
- Mikä on (maanpuolustusorientoituneeseen kansalaistoimintaan suuntautuneiden, ei-reserviläisten) naisten osuus suomalaisen *yhteiskunnan turvallisuustyön* jaossa (ks. Tallberg 2017)?
- Osallistuva havainnointi useissa Naisten Valmiusliiton NASTA- ja PikkuNasta-harjoituksissa 2018-2019
- Ryhmähaastattelut eri puolilla Suomea; kouluttajien ja luottamushenkilöiden haastattelut 2018-2019

Tutkimuksen kohde: Naisten Valmiusliitto jäsenjärjestöjensä yhteistyömuotona osana suomalaista kansalaisyhteiskuntaa

Jäsenjärjestöt (ks. www.naistenvalmiusliitto.fi):

- Finlands svenska Marthaförbund rf
- Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry
- Maanpuolustuskieltojen liitto ry
- Maanpuolustusnaisten Liitto ry
- Marttaliitto ry
- Päällystön Naisten Liitto ry
- Reserviläisliitto ry
- Sotilaskotiliitto ry
- Suomen Lottaperinneliitto ry
- Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry

Tutkimuskysymykset ja -menetelmät I

Osallistuva havainnointi:

- Millaista on kansalaistoiminta, jossa (enimmäkseen ei-reserviläis-) naisille annetaan valmius- ja turvallisuuskoulutusta? Millaisia taitoja Naisten Valmiusliiton kursseilla opitaan? Millaisia sosiaalisia suhteita ja verkostoja siellä muodostuu?

Ryhmä- ja kouluttaja- ja luottamushenkilöhaastattelut:

- Miten Naisten Valmiusliiton kurssitoimintaan osallistuvat naiset hahmottavat osansa ”yhteiskunnallisessa turvallisuustyönjaossa” (Tallberg 2017) ja turvallisuusosallistumisessa? Vaikuttaako tähän
 - Hoivavastuu läheisistä? (lapset, vanhukset)
 - Ammatti, professio ja/tai viranhaltija-asema? (esim. naisvaltaisilla sosiaali-, terveydenhuolto- tai kasvatusalalla)

Tutkimusetiikka

- Osallistuva havainnointi Naisten Valmiusliiton harjoituksissa / kursseilla:
 - Tiedotan tutkimuksestani ja roolistani kursseilla etukäteen kurssikirjeessä ja sosiaalisessa mediassa ja sekä kurssilla sen alkaessa
 - Ryhmähaastatteluihin ilmoittautuminen ja osallistuminen on vapaaehtoista
 - Ryhmähaastattelujen osallistujista raportoidaan tutkimuksessa vain maakunta/alue ja osallistujien iät ikäryhmittäin tunnistettavuuden välttämiseksi
 - Sekä ryhmä- että asiantuntijahaastatteluissa haastateltavalla on oikeus kieltäytyä haastattelusta tai vetäytyä siitä missä vaiheessa hyvänsä
 - Haastattelutallenteet ja -litteroinnit säilytetään lukituissa tiloissa ja/tai salasanoin suojatuissa tallennusvälineissä

Teoreettinen kehys

- Relatiionaalinen sosiologia (esim. Dépelteau 2008); transaktionaalinen näkökulma sosiaaliin suhteisiin v. sosiaaliset suhteet itsessään olemassa olevina, tuottavina entiteetteinä (ks. Archer 2013)
- Ontologisen turvallisuuden käsite relatiionaalisen sosiologian kehyksessä (Pratt 2017)
- Epävarmuuden hallinta turvallisuuskoulutuksen muodossa
 - Yksilötasolla (kotitaloudet, läheisverkostot)
 - Lähiyhteisötasolla (kylä, kaupunginosa, kunta)
 - Ryhmä- ja rakennnetasolla (sukupuoli, professiot, mahdollinen kriisiajan tehtävä)

Hahmotettavissa oleva tutkimusala: Sosiaalitieteellinen turvallisuustutkimus

- Sosiaalitieteellinen turvallisuustutkimus: sosiaalipolitiikka, sosiaalityö, sosiologia, sosiaalipsykologia jne. yhteisöjen ja yksilöiden turvallisuuden ja resilienssin näkökulmasta
- Miten eri sosiaali- ja terveys- ja kasvatustieteiden ammattilaisille annettussa (täydennys)koulutuksessa varaudutaan onnettomuus-, häiriö- ja kriisitilanteisiin?
 - Esim. lääkärit, sosiaalityöntekijät, sairaanhoitajat, opettajat, varhaiskasvatus
 - Sosiaalityön rooli kriisitilanteissa ks. Rapeli (2017)

Kiitos!

Linda Hart, VTT, sosiologia

linda.hart@alumni.helsinki.fi

<https://lindahartscholar.wordpress.com>

Turun yliopisto
University of Turku

Lähteet

Archer, Margaret (2013) Collective Reflexivity: A Relational Case for It. In: Powell, Christopher, and Dépelteau, François (eds.) *Conceptualising Relational Sociology: Ontological and Theoretical Issues*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 145-161.

Dépelteau, François (2008) Relational Thinking: A Critique of Co-Deterministic Theories of Structure and Agency. *Sociological Theory* 26(1): 51-73.

Pratt, S F (2017) A Relational View of Ontological Security in International Relations. *International Studies Quarterly* 61(1):78-85.

Rapeli, Merja (2017) *The Role of Social Work in Disaster Management in Finland*. Jyväskylä: University of Jyväskylä.

Tallberg, Teemu (2017) Yhteiskunnallinen turvallisuustyönjako: miten tutkia maanpuolustusta toimintana ja sosiaalisina suhteina? Teoksessa Tallberg, Teemu, Ojajärvi, Anni ja Laukkanen, Tiia (toim.) *Puolustuslinjalla: Yhteiskuntatieteellistä ja historiallista tutkimusta maanpuolustuksesta ja asevelvollisuudesta*. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

